

Ni Presidente Henry B. Eyring
Umuna a Mammagbaga iti Umuna a Panguluén

Dikayo Agbuteng nga Agaramid iti Nasayaat

Ibaga ti Apo kadatayo a no agtakdertayo nga addaan pammati iti rabaw ti batona, mapukaw ti duadua ken buteng; dumakkel ti tarigagay nga agaramid iti nasayaat.

Patpatgek a kakabsatko, ikararagko a sipapakumbaba nga adda koma ti Espiritu ti Apo kadatayo bayat ti panagsaririk ita nga aldaw. Napno ti pusok iti panagyaman iti Apo, a ti Simbaanna isu daytoy, para iti inspirasion a nariknatayo kadagiti napasnek a kararagtayo, naparegta a sermon, ken immanghel a panagkanta iti daytoy a komperensia.

Itay napalabas nga Abril, nangted ni Presidente Thomas S. Monson iti mensahe a nangguyugoy iti puspuso iti sangalubongan, agraman kaniak. Insaritana maipapan ti bileg ti Libro ni Mormon. Inallukoynatayo nga agadal, agutob, ken yaplikar dagiti pannursuro daytoy. Inkarina a no mangilatangtayo iti orastayo iti tunggal aldaw iti panagadal ken panagutob ken panagtungpal kadagiti bilin a linaon ti Libro ni Mormon, addaantayo iti napateg a pammaneknek iti kinapudnona, ken ti bunga ti pammaneknek maipapan ti sibibiag a Cristo ket kitaennatayo agingga iti kinatalged iti panawen ti pannakaburibor. (Kitaen iti “The

Power of the Book of Mormon,” *Liahona*, Mayo 2017, 86–87.)

Kas iti adu kadakayo, nangngegak dagiti balikas ti propeta kas timek ti Apo kaniak. Ket kas iti adu kadakayo, inkeddengko a tungpalen dagita a balikas. Ita, manipud pay idi ubingak a bassit, nariknakon ti pammaneknek a balikas ti Dios ti Libro ni Mormon, a nakisarita ti Ama ken ti Anak ken ni Joseph Smith, nga immay dagiti nagkauna nga Apostol ken ni Joseph Smith tapno isubli dagiti tulbek ti priesthood iti Simbaan ti Apo.

Addaan iti dayta a pammaneknek, nabasak ti Libro ni Mormon iti inal-daw iti nasurok a 50 a tawen. Ngarud nalabit a napanunotko a para iti mayasa a tao dagiti balikas ni Presidente Monson. Ngem, kas iti adu kadakayo, nariknak ti pammaregta ti propeta ken ti karina a mangawis kaniak nga ad-adda nga agkagumaanak pay. Adu kadakayo ti nakaaramiden iti inaramidko: nagkararag iti napas-pasnek, nagutob a napasasnek iti nasantuan a kasuratan, ken ad-adda

pay a nangkarigaran nga agserbi iti Apo ken iti dadduma para Kenkuana.

Ti naragsak a resultana para kaniak, ken para iti adu kadakayo, ket no ania ti inkari ti propeta. Kadatayo a nangipapuso iti daytoy naparegta a balakadna nangngegantayon ti Esprituna a nakalawlawag. Nakasaraktayo iti dakdakkel a bileg a mangkedked iti sulisog ken nakariknatayo iti napigpigsa a pammati iti nagungar a Jesucristo, iti ebangheli-ona, ken iti sibibiag a Simbaanna.

Iti panawen ti umad-adu a riribuk iti lubong, naawanan iti duadua ken buteng dagiti dumakdakkel iti pammaneknekda ken nangisangbay kadatayo iti rikna ti talna. Iti idedengngeg iti balakad ni Presidente Monson ket addaan dua a sabali pay nga epektona kaniak: Umuna, ti Espiritu nga inkarina a nangted iti namnama no ania ti agur-uray a napintas a mapasamak, nupay kasla umad-adun dagiti pakariribukan ti lubong. Ket maikadua, inikkannak ti Apo—ken dakayo—uray nain-indaklan a rikna ti ayatna kadagiti agsagsagaba. Mariknatayo ti dumakdakkel a tarigagay a mapan sumaranay kadagiti dadduma. Addan dayta a tarigagay iti puso ti panagsebi ken pannursuro ni Presidente Monson.

Inkari ti Apo ti ayat para kadagiti dadduma ken tured kada Propeta Joseph Smith ken Oliver Cowdery no dagiti aramid nga agur-uray kadakuada ket kasla natalipupos. Kinuna ti Apo a sumangbay dayta kasapulan a tured manipud iti pammattida Kenkuana kas batoda:

“Dikayo agbuteng nga agaramid iti nasayaat, annakko, ta ania man nga imulayo, kastanto met ti apitenyo; ngarud no agmulakayo iti nasayaat agapitkayonto met iti nasayaat a gunggona.

“Ngarud dikayo agbuteng, bassit a pangen; agaramidkayo iti nasayaat; bay-anyo nga agtipon ti daga ken ti impierno a mangbusor kadakayo; ta no nabangonkayo iti batok, saanda nga agballigi.

“Adtoy, saankayo a kedngan; mapankayon ket saankayon nga agbasol pay; aramidenyoy a sipaparbeng ti aramid nga imbilinko kadakayo.

“Kitaendak iti tunggal panunot; saankayo nga agduadua, saankayo nga agbuteng.

“Imutektekanyo dagiti sugat a naipalay iti bakrangko, ken kasta met ti nagnaan dagiti lansa kadagiti dakulap ken dapanko; agbalinkayo a napudno, tungpalenyoy dagiti bilinko, ket tawidenyoyto ti pagarian ti langit” (DkK 6:33–37).

Imbaga ti Apo kadagiti dadaulona iti Pannakaisubli, ken imbagana kadatayo, a no agtakdertayo nga addaan pammati iti rabaw ti batona, maawan ti duadua ken buteng; dumakkel ti tarigagay nga agaramid iti nasayaat. No awatentayo ti awis ni Presidente Monson a mangitukit iti puspusotayo ti pammaneknek maipapan ken Jesucristo, magunodtayo ti bileg, ti tarigagay, ken ti tured a mapan sumaranay kadagiti dadduma nga awan ti pannakaseknan para iti bukodtayo a kasapulan.

Nakitak dayta a pammati ken tured iti adu a gundaway idi naipasango dagiti mamatpati a Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti nakabutbuteng a pannubok. Kas maysa a pagarigan, addak idiy Idaho idi pimsuak ti Teton Dam idi Hunio 5, 1976. Maysa a pader ti danum ti nagpababa. Rinibu dagiti pimmanaw kadagiti pagtaenganda. Rinibribu dagiti pagtaengan ken negosio ti nadadael. Milagro a basbassit ngem 15 a tattao ti natay.

No ania ti nakitak idiy, nakitak a sititibker a nakatakder dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti bato ti pammaneknek ni Jesucristo. Gapu ta awan panagbutengda nga Isu ti agbambantay kadakuada, agbalinda a natured. Dida ikankano ti bukodda a pannubok tapno mapanda tumulong kadagiti dadduma. Ket aramidenda

daytoy gapu iti panagayatda iti Apo, nga awan ti dawatenda a kasukat.

Kas pagarigan, idi pimsuak ti Teton Dam, adda iti biahe ti agassawa a Santo iti Ud-udina nga Aldaw, adu a kilometro ti kaadayona manipud iti pagtaenganda. Apaman a nangngegda ti damag iti radio, sidadarasda a nagsubli iti Rexburg. Imbes a mapanda iti bukodda a pagtaengan tapno kitaen no nadadael daytoy, napanda sinapul ti bishopda. Adda isuna iti pasdek a maus-usar a kas recovery center. Tumultulong a mangitulod iti rinibribu a nagboluntario nga agsangpet a nakalugan iti amarilio a school bus.

Immasideg ti agassawa iti bishop ket kinunada, “Kasubsublimi laeng. Bishop, nudtoy kadi ti papananmi tapno tumulong?” Intedna kadakua da dagiti nagan ti maysa a familia. Nagbati dagiti agassawa a nangikkat iti pitak ken danum iti maysa a pagtaengan kalpasan ti sabali. Nagtrabahoda manipud iti parbangon agingga iti rabii iti adu nga aldaw. Kamaudiananna nagsardengda tapno mapan kitaen ti bukodda a pagtaengan. Inanuden daytoy ti layus, ket awanen ti madalusan. Isu a nagdardarasda a nagsubli iti bishopda. Sinaludsodda, “Bishop, adda kadi pay tao a kayatmo a tulonganmi?”

Ti milagro ti naulimek a tured ken panangngaasi—ti natarnaw nga ayat ni Cristo—naulit manen kadagiti tawen ken iti intero a lubong. Napasamak kadagiti nakabutbuteng nga aldaw dagiti pammarpagat ken pannubok iti panawen ni Propeta Joseph Smith iti Missouri. Napasamak idi indauluan ni Brigham Young ti ipapanaw manipud iti Nauvoo ket kalpasanna inawaganna dagiti Santo agingga kadagiti disierto a lugar iti intero nga akinlaud ti Estados Unidos, tapno agtitinnulong a mangbangon iti Zion para iti Apo.

No basaenyoy dagiti naisurat iti journal dagita a nagkauna a kameng, makitayo ti milagro ti pammati a mangpapanaw iti duadua ken buteng. Ken mabasayoy maipapan dagiti Santo a mangpanaw kadagiti bukodda a pagimbagan tapno tulonganda ti maysa a tao para iti Apo,

sakabay a sublianda ti bukodda a karnero wenna ti bukodda a di pay naarado a taltalonda.

Naimatangak dayta kasta met la a milagro sumagmamano nga ababa nga aldaw ti napalabas iti gapuanan ti Hurricane Irma iti Puerto Rico, Saint Thomas, ken Florida, a nakikaykaysaan dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw kadagiti dadduma pay a simbaan, grupo ti lokal a komunidad, ken nasional nga organisasion tapno marugian ti aramidda a panagdalu.

Kas kadagiti gagayemko iti Rexburg, maysa a saan a kamiembro nga agassawa iti Florida ti nakapamaysa a mangtulong iti komunidad imbes nga agtrabaho iti bukodda a kukua. Idi indiaya ti sumagmamano a Santo iti Ud-udina nga Aldaw a tumulong a mangikkat iti dua a dadakkel a kayo a nangserra iti drivewayda, inlawlawag ti agassawa a naparegta da unay ket iti kasta inkeddengda ti panangtulong kadagiti dadduma, nga addaan iti pammati nga itedto ti Apo ti tulong a kasapulanda iti bukodda a pagtaengan. Insarita kalpasanna ti asawa a lalaki a sakbay a simmangpet dagiti miembro ti Simbaan a mangidiaydiaya iti tulong, nagkarkarag dagiti agassawa. Inawatda ti sungbat nga umayto ti tulong. Dimteng daytoy iti uneg dagiti oras iti dayta a panangipanamna.

Nangngegko ti maysa a damag nga adda nangrugi a mangaw-awag kadagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw a nakabado iti amarilio a Helping Hands T-shirts a “Dagiti Yellow Angels.” Impatarimaan ti maysa a Santa iti Ud-udina nga Aldaw ti luganna ken insalaysay ti lalaki a mangtultulong kenkuana ti “naespirituan a padasna” idi nagikkat iti dadakkel a kayo dagiti tao a nakakamiseta iti amarilio manipud iti arubayanna ket kalpasanna, kinunana, “kinantaandak maipapan iti panagballinko a maysa nga anak ti Dios.”

Insalaysay ti sabali pay nga umili iti Florida—a saantayoy a kapada iti pammati—a napan dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti pagtaenganna idi madama nga agdaldalus iti

paraanganna a dinadael ti bagyo a dumani makasangit gapu iti bannogna. Inaramid dagiti nagboluntario, iti balikasna, “maysa a nadalus a milagro.” Nagserbida a saan laeng iti kinapasnek ngem ketdi pay iti panagkatawa ken panagisem, a saanda nga umawat iti kasukatna.

Nakitak dayta a kinapasnek ken nangngegko dayta a panagkatawada idi, iti malem ti Sabado, binisatak ti maysa grupo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti Florida. Insardeng dagiti nagboluntario ti panagdaldasda tapno makilamanoda kaniak. Kinunada a 90 a miembro ti stakeda iti Georgia ti nagaramid iti plano a kumuyog iti panagsaranay iti Florida iti kasakbayan dayta a rabii.

Pimmanawda iti Georgia iti alas kuatro iti agsapa, nagbiahe iti sumagmamano nga oras, nagmalmalem a nagtrabaho, ken nagplanoda nga agtrabaho manen iti kabigatanna.

Insalaysayda amin kaniak daytoy a siraragsak ken siiisem. Ti laeng mariknak ket kayatdan a leppasen ti pagyamanan tapno makasublidan iti trabahoda. Pinaandar manen ti stake president ti chain saw na ket putputdenna ti natumba a kayo ket ikkaten ti maysa a bishop dagiti sanga ti kayo idi lumugankami iti lukanmi tapno mapankami iti sumaruno a rescue team.

Iti nasapsapa dayta nga aldaw, bayat ti ipapanmi iti sabali pay a lugar, immasideg ti maysa a lalaki iti lukanmi, inikatna ti kallugongna ket nagyaman kadakami para kadagiti nagboluntario. Kinunana, “Saanak a miembro ti simbaanyo. Diak mamati a naaramidyo daytoy kadakami. Bendisionannakayo ti Dios.” Ti nagboluntario nga LDS a nakatakder iti abayna iti amarilio a kamiseta ket immisem ken tinignayna ti abagana a kasla kunkunana a di nasken ti agyaman kenkuana.

Idinto ta immay dagiti nagboluntario manipud iti Georgia tapno tumulong iti daytoy a lalaki a di mamati, ginasgasut a Santo iti Ud-udina nga Aldaw manipud iti dayta nakaro a dinadael ti bagyo a paset ti Florida

ket nagbiahe iti ginasgasut a milia manipud abagatan agingga iti sabali a lugar iti Florida a nakadamaganda kadagiti tao a nadidigra iti nakarkaro.

Dayta nga aldaw nalagipko ken nasaysayaat a naawatak dagiti napadtuan a balikas ni Propeta Joseph Smith: “Ti maysa a lalaki a napnuan iti ayat ti Dios, ket saan a mapnek a mabendisionan laeng ti pamilyana, ngem isaknap ketdi iti sapisap a lubong, nga aggagar a mangbendision iti amin a sangkatawan” (*Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* [2007], 426).

Makitatayo ti kasta nga ayat iti biag dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti amin a lugar. Tunggal kanito nga adda nakaam-amak a pasamak iti sadino man a lugar ti lubong, agidonar ken agboluntario dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw kadagiti aramid nga agpaay iti tao iti Simbaan. Dumani saanen a kasapulan ti agkiddaw. Kinapudnona, iti sumagmamano a gundaway, nasken a kiddawenmi kadagiti agboluntario nga agurayda nga agbiahe a mapan iti recovery site agingga a nakasagana nga umawat kadakuada dagiti tao a mangimaton iti dayta nga aramid.

Dayta a tarigagay a mangbendision ket bunga dagiti tao a nakagun-od iti pammaneknek maipapan ken Jesucristo, ti ebangheliona, ti naisubli a Simbaanna, ken ti propetana. Dayta ti gapu no apay a saan a nagduadua ken saan a nagbuteng dagiti tao ti Apo. Dayta ti gapu no apay agboluntario dagiti misionario para iti serbisio iti tunggal paset ti lubong. Dayta ti gapu no apay agkararag dagiti nagannak a kadua dagiti annakda para kadagiti dadduma. Dayta ti gapu no apay kariten dagiti leader dagiti agtutuboda a mangawat iti kiddaw ni Presidente Monson a mangirarem iti bagbagida a naimpusuan iti Libro ni Mormon. Umay ti bunga saan laeng a babaen ti panangguyugoy dagiti leader ngem ketdi babaen ti panagtignay a sipapammati dagiti agtutuboda ken miembro. Dayta a pammati, no mangtignay kadakuada, nga agkasapulan iti saan a managimbubukod a

sakripisio, ket mangyeg iti panagbalbaliw iti puso a mangpalugod kadakuada a makarikna iti ayat ti Dios.

Nupay kasta, agtalinaed ti panagbalbaliw laeng dagiti puspusotayo no itultuloytayo a surotan ti balakad ti propeta. No agsardengtayo kalpasan ti maysa a panagkagumaan ket masayangto laeng dayta a panagbalbaliw.

Pinatibker dagiti napudno a Santo iti Ud-udina nga aldaw ti pammataida ken ni Apo Jesucristo, iti Libro ni Mormon kas balikas ti Dios, ken iti pannakaisubli dagiti tulbek ti priesthood iti pudno a Simbaanna. Nangted kadatayo dayta napatibker a pammati iti dakdakkal a tured ken pannakaseknan para iti dadduma nga annak ti Dios. Ngem dagiti karit ken gundaway nga agur-uray ket agkasapulanto iti ad-adu pay.

Ditayo kabaelan a sirmataen dagiti detalye, ngem ammotayo dagiti gagangay a mapasamakto iti masakbayan. Ammotayo a kadagiti maudi nga aldaw, addanto riribuk iti lubong. Ammotayo nga iti baet ti ania man a dumteng a riribuk, iturongto ti Apo dagiti napudno a Santo iti Ud-udina nga Aldaw a mangidanon iti ebanghelio ni Jesucristo iti tunggal pagilian, kabagian, pagsasao, ken tattao. Ken ammotayo a maikarinto dagiti pudno a disipulo ti Apo ken nakasaganadanto nga umawat Kenkuana inton umay manen Isuna. Masapul a ditayo agbuteng.

Iti kasta, agingga a napatibkertayon ti pammati ken turedtayo iti puspusotayo, namnamaen ti Apo ti ad-adu pay manipud kadatayo—ken manipud kadagiti henerasion a sumarsaruno kadatayo. Nasken nga agbalinda a napigpigs a ken naturtured gapu ta dakdakkal ken narigrigat dagiti banag nga aramidendanto ngem dagiti naaramidtayon. Ket maipasangodanto iti ad-adu pay a suppiat manipud iti kabusor dagiti kararuatayo.

Ti wagas tapno maaddaan iti napintas a pannirigan ket inted ti Apo: “Kitaendak iti tunggal panunot; saankayo nga agduadua, saankayo nga agbuteng” (DkK 6:36). Imbaga

kadatayo ni Presidente Monson no kasano nga aramiden dayta. Nasken nga utoben ken yaplikartayo ti Libro ni Mormon ken ti balikas dagiti propeta. Agkararag a kanayon. Mamati. Agserbi iti Apo iti amin a puso, kaba-elan, panunot, ken pigsas. Nasken nga agkararagtayoy it amin a kaba-elan ti pusotayo para iti sagut ti asi, ti nadalus nga ayat ti Cristo (kitaen iti Moroni 7:47–48). Ken kangrunaan ti amin, nasken a naanus ken napasnektayo iti panangsurot iti balakad ti propeta.

No narigat ti wagas, makapag-pannuraytayoy it kari ti Apo—ti kari nga impalagip ni Presidente Monson kadatayo no masansan nga adawen- na dagitoy a balikas ti Mangisalak- an: “Asino man a mangawat kadakayo, addaakto met sadiay, ta addaakto iti sangoyo. Addaakto iti makanawanyo ken iti makanigidyo, ket addanto ti

Espirituk iti puspusoyo, ket likmuten- dakayonto dagiti anghelko, a mangta- rabay kadakayo” (DkK 84:88).

Paneknekak nga umay ti Apo iti sangoyo no addakayo iti panangiba- onna. No dadduma agbalinkayo nga anghel ti Apo a naibaon a mang- tulong iti dadduma. No dadduma dakayonto ti maysa a pinalawlawan dagiti anghel a mangtulong kadaka- yo. Ngem kanayon nga adda kada- kayo ti Espirituna iti pusoyo, kas iti naikari kadakayo iti tunggal serbisio iti sakramento. Nasken nga agtung- palkayo laeng kadagiti bilinna.

Agur-uray dagiti kasayatan nga aldaw ti kaadda ti pagarian ti Dios iti daga. Ti pagsusupadian ti mangpa- pigsanto iti pammatitayo ken ni Jesu- cristo, kas iti naaramiden manipud pay kadagidi aldaw ni Propeta Joseph Smith. Kanayon nga parmeken ti

pammati ti buteng. Ti panagtitinnu- long ket agbunga iti panagkaykaysa. Dengngen ken sungbatan ti managa- yat a Dios dagiti kararagyo para kada- giti agkasapulan. Saan nga agridep- wenno saan a matmaturag.

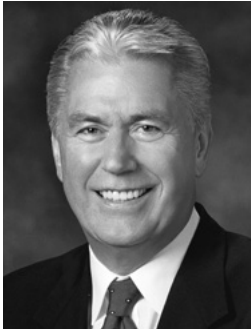
Paneknekak a sibibiag ti Dios Ama ket kayatana nga agawidtayoy a makipagtaeng Kenkuana. Daytoy ti pudno a Simbaan ni Apo Jesucristo. Am-ammonakayo; ay-ayatennakayo; bambantayannakayo. Nagbayad- basol para kadagiti basbasoltayo ken ti basbasol ti amin nga annak ti Nailangitan nga Ama. Ti panang- surot Kenkuana iti biagyo ken iti panagserbiyo kadagiti dadduma ti kakaisuna a dalan nga agturong iti agnanayon a biag.

Paneknekak daytoy ken ibatik kada- kayo ti pammendision ken ayatko. Iti sagrado a nagan ni Jesucristo, amen.

Dagiti Pannursuro para iti Panawentayo

Manipud iti Nobiembre 2017 agingga iti Abril 2018, dagiti adalen iti Melchizedek Priesthood ken Relief Society kadagiti maikapat a Domingo ket naisagana manipud iti maysa wenno ad-adu pay a bitla a naited iti sapsap a komperensia ti Oktubre 2017. Iti Oktubre 2018, mabalin a mapili dagiti bitla manipud iti sapsap a komperensia ti Abril wenno Oktubre. Pilien dagiti stake wenno district president no ania dagiti mensahe nga usarento kadagiti lugarda, wenno mabalinda nga idutok daytoy a pagrebbengan kadagiti bishop ken branch president.

Sidadaan a magun-od dagitoy a bitla iti adu a lengguahe iti conference.lds.org.

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
Maikadua a Mammagbaga iti Umuna a Panguluon

Tallo nga Agkakabsat a Babbai

Datayo ti akinrebbeng para iti bukodtayo a kinadisipulo, ket bassit—no adda man—ti pakainaganna iti panangtrato kadatayo dagiti dadduma.

Patpatgek a kakabsatko a babbai, patpatgek a gagayyem, napateg ken nakaskasdaaw ti mangirugi iti sapasap a komperensia iti sesion dagiti kakabsat a babbai iti sapasap a sangalubongan. Panunotenyo laeng: dagiti kakabsat a babbai a nagduduma iti edad, naggapuan, nasionalidad, ken pagsasao ket nagkaykaysa iti pammati ken ayat para ken ni Apo Jesucristo.

Itay kallabes a nakasaomi ti patpatgentayo unay a propeta, ni Presidente Thomas S. Monson, imbagana kada-kami no kasano ti kadakkel ti ayatna iti Apo. Ken ammok nga agyaman unay ni Presidente Monson iti ayatyo, kadagiti kararagyo, ken ti kinapasnekyo iti Apo.

Nabayagen a panawen ti napalabas iti adayo a pagilian a nagnaed ti familia dagiti tallo nga agkakabsat a babbai.

Ti inauna a kabsat a babbai ket **naliday**. Kasla saan a maragsakan iti ania man a paset ti bagina manipud iti agong agingga iti timidna ken manipud iti kudilna agingga iti ramay ti sakana. No agsao isuna, no

dadduma ket nakakatkatawa dagiti balikasna, ket kinatkatawaan dagiti tao. No adda mangdillaw kenkuana wenno “nakalipat” a mangawis kenkuana iti no sadino man, lumabbaga isuna, wenno umadayo, ket agsapul iti nalimed a lugar a sililiday a pangipeksaanna iti sakit ti nakemna ket agpanunot no apay a naladingit ken awan regta ti biag.

Ti maikadua a kabsat a babbai ket **napungtot**. Impagarupna iti bagina nga isu ti kalaingan, ngem kanayon nga adda makaala iti nangatngato a marka ngem isuna kadagiti eksamen iti eskuela. Imbilangna ti bagina a nakakatkatawa, napintas, napostura, wenno makaguyugoy. Ngem kanayon a kasla adda sabali nga ad-adda a nakakatkatawa, napimpintas, napostura, ken ad-adda a makaguyugoy ngem isuna.

Saan a pulos nga isu ti umuna iti ania man a banag, ket dina maawat daytoy. Saan koma a kastoy ti pagbalinan ti biag!

No dadduma ung-ungtanna dagiti dadduma, ken kasla kanayon a

nakasagana nga agpungtot iti maysa a banag wenno sabali pay.

Siempre, saanen a nagustuan wenno nagbalin a nalatak gapu iti daytoy. No dadduma ingarietna dagiti ngipenna, irutanna dagiti gemgemna, ket panunotenna, “Saan a nainkalintegan ti biag!”

Ket adda idiy ti maikatlo a kabsat a babbai. Saan a kas iti naliday ken napungtot a kakabsatna a babbai, isu ket—siempre, **naragsak**. Ket saan a gapu ta nalalaing ken napimpintas wenno ad-adu ti kabaelanna ngem dagiti kakabsatna a babbai. Saan, no dadduma liniklikan ken saan met nga inkakano dagiti tao isuna. No dadduma kinatawaanda ti panagkawesna wenno dagiti banag nga isasaona. No dadduma nagsaoda iti nasakit maipapan kenkuana. Ngem dina impalubos ti ania man iti dayta a mamagburibor unay kenkuana.

Kaay-ayo daytoy a kabsat a babbai ti agkanta. Saan a nalalaing a kumanta, ket kinatkatawaan daytoy dagiti tao, ngem saan a dayta ti nangpasardeng kenkuana. Kunana no kua, “Diak ipalubos dagiti dadduma a tao ken dagiti opiniononda a mangpasardeng kaniak iti panagkanta!”

Gapu ta agtultuloy isuna iti panagkanta nagliday ti inauna a kabsatna a babbai ken nagpungtot ti maikadua a kabsatna a babbai.

Naglabas ti adu a tawen, ket idi agangay nadanon ti tunggal kabsat a babbai ti gibus ti panagbiagna iti daga.

Ti inauna a kabsat a babbai, a kanayon a nakatakuat nga adu dagiti pannakapaay iti biag, ket pimmusay idi agangay a *naliday*.

Ti maikadua, nga inaldaw a makakita iti maysa a baro a banag a kagurana, ket pimmusay a *napungtot*.

Ken ti maikatlo a kabsat a babai, a nangbubos iti biagna iti panagkansion iti kantana iti amin a pigsana ken addaan panagtalek nga umisem iti rupana, ket pimmutay a *naragsak*.

Siempre, saan a kaano man simple ti biag, saan a kaano man maymaysa ti pakabuklan dagiti tao kas ti tallo nga agkakabsat a babai iti daytoy nga estoria. Ngem uray dagiti napalaus a pagarigan kas kadagitoy ket makaisuro kadatayo maipapan iti bagitayo. No maipadakayo iti kaaduan kadatayo, mabalinyo a lasinen ti paset ti bagiyo iti maysa, dua, wenno nalabit ti amin a tallo kadagitoy agkakabsat a babai. Saggaysaen a kitaentayo dagitoy.

Ti Biktima

Nakita ti inauna a kabsat a babai ti bagina a kas biktima—kas iti maysa a tao a pinagtignay ti sabali.¹ Kasla agsasaruno nga adda mapasasamak kenkuana isu a nakaay-ay-ay. Addaan iti kastoy a pannirigan ti biag, binayanna a kontrolen dagiti dadduma ti rikna ken ugalina. No aramidentayo daytoy, maguyodnatayo ti amin nga opinion—ken iti daytoy a panawen ti social media iti amin a nga aglawlaw, nalatak unay ken adu ti umawat kadagita nga opinion.

Ay-ayatek a kakabsatko a babai, apay a nasken nga isukoyo ti pagragsakanyo iti maysa a tao, wenno iti grupo dagiti tao, a saan a unay a manangisakit iti pagragsakanyo?

No madanagankayo maipapan iti isasao dagiti tao maipanggep kadakayo, mabalinko nga isingasing daytoy a pamuspusan kadakayo: laglagipenyon no asinokayo. Laglagipenyon a naggapukayo iti naarian a balay ti pagarian ti Dios, annak a babai ti Nailangitan a Nagannak, nga agturay iti intero a sangalubongan.

Addaankayo iti naespirituan a DNA ti Dios. Addaankayo kadagiti naidumduma a sagut a nagtaud iti naespirituan a pannakaparsuayo ken dimmur-as dagitoy iti biag sakbay ti pannakayanakyo ditoy daga. Dakayo ti anak ti manangngaasi ken agnananayon nga Ama iti Langit, ti Apo dagiti

Pangen, ti Maysa a nangparsua iti lubong, nangiwaras kadagiti agtay-tayyek a bitbituen iti intero a nalawa a tangatang, ken nangikabil kadagiti planeta iti naituding nga orbitda.

Addakayo kadagiti imana.

Dagiti nasayaat unay nga imana.

Dagiti managayat nga imana.

Dagiti manangipateg nga imana.

Ket saan a mabalaliwan dayta ti asino man nga agsao maipapan kadakayo. Awan pateg dagiti balikasda no maidasig iti insao ti Dios maipapan kadakayo.

Dakayo ti napateg nga anakna.

Ay-ayatennakayo.

Nagbiddutkayo man, timmalikudkayo man Kenkuana, ay-ayatennakayo ti Dios. No mariknayo a napukawkayo, nabaybay-an, wenno nalipatan—dikay agbuteng. Masarakannakayonto ti Naimbag a Pastor. Ibaklaynakayonto kadagiti abagana. Bagkatennakayonto a yawid iti pagtaengan.²

Ay-ayatek a kakabsatko a babai, imulayo koma iti kaunggan ti pusposoy dagitoy a nadiosan a kinapudno. Ket matakuatanyonto nga adu dagiti gapu tapno saan nga agliday, gapu ta addaankayo iti agnanayon a pagtungpalan a ragpatenyon.

Inted ti ay-ayaten a Mangisalakan ti biagna tapno makapagpilikayo nga aramidenyon a pumudno dayta a pagtungpalan. Inawatyo ti naganna; dakayo dagiti disipulona. Ken gapu Kenkuana, makawesanyo ti bagbagiyo iti roba ti agnanayon a gloria.

Ti Makagura

Ti maikadua a kabsat a babai ket kagurana ti lubong. Kas iti naliday a kabsatna a babai, nariknana a dagiti problemana iti biagna ket gapuanan ti maysa a tao. Pabasolenna ti pamiliana, dagiti gagayemna, ti amo ken dagiti katrabahona, ti pulis, dagiti kaarrubana, dagiti leader iti Simbaan, ti agdama nga uso, pudot ti init, simple a dakes a gasat. Ket pinagsawsaw-anna ida iti nasakit.

Dina pinanunot a maysa isuna a natangsit a tao. Iti kasupadina, nariknana a salsaluadanna laeng ti bagina.

Iti pammatina, managimbubukod, bassit, ken gura ti gagem ti tunggal maysa. Idinto nga isu ket addaan iti nasayaat a panggep—hustisia, integridad, ken ayat.

Daksanggasat, ta gagangay unay ti panangpanunot iti napungtot a kabsat a babai. Nakita daytoy iti kallabes a panagadal idi sukisuken ti panagsusupiat dagiti agkakaribal a grupo. Kas paset ti panagadal, ininterbyu dagiti researcher dagiti Palestino ken Israelita iti Middle East, ken dagiti Republican ken Democrat iti Estados Unidos. Natakuatanda a “narikna ti tunggal bangir a ti ad-adda a gagem ti bukodda a grupo [ket] ayat nga ad-adda ngem iti gura, ngem idi masaludsod no apay a nairaman iti panagsusupiat ti karibal ti grupoda, [kinunada] a gura ti gagem [ti sabali] pay a grupo.”³

Iti sabali a balikas, impagarup ti tunggal grupo iti bagida kas “bida”—nalinteg, nasingpet, ken napudno. Iti kasupadina, nakitada dagiti karibalda a kas “kontrabida”—awan ammona, naulbod, ken dakes pay.

Idi tawen a nayanakak, adda naka-butbuteng a gubat iti lubong a nangi-sangbay iti nakaro a panangladingit ken panagliday dagiti tao. Daytoy a gubat a gapuanan ti bukodko a pagilian,—ti grupo dagiti tattao a nangilasin iti sumagmamano a dadduma pay a grupo kas dakes ket inyallukoyna ti gura kadakuada.

Pinagulimekda dagiti saanda a magustuan. Pinabainan ken pinadakesda ida. Imbilangda ida a nabababada ngem isuda—ken saan pay a makatao. No linaisyoy ti grupo dagiti tao, ad-adda nga ikalinteganyo dagiti insao ken inaramid a kinaranggas a maibusor kadakuada.

Agtigergerak no panunotek ti maipapan ti napasamak idia Germany iti maika-20 a siglo.

No adda sumuppiat wenno saan nga umanamong kadatayo, masulisogtayoy a mangipagarup nga amangan ta adda pagkurangan kadakuada. Ket manipud iti dayta nakaalisto nga isilpo dagiti kadadaksan a gagem kadagiti sao ken tignayda.

Siempre, nasken a kanayon nga itandudotayo no ania ti umno, ken adda dagiti panawen a nasken nga ipigsatayo dagiti timektayo para iti dayta a panggep. Nupay kasta, no aramidentayo nga adda pungtot wenno gura iti puspusotayo—no ungtantayo dagiti dadduma tapno pasakitan, pabainan, wenno pagulimeken ida—ditayon aramididen daytoy iti kinalinteg.

Ania ti insuro ti Mangisalakán?

“Kunak kadakayo, ayatenyo ti kabusoryo, ket bendisionanyo ti mangilunod kadakayo, agaramidkayo iti nasayaat kadagiti gumura kadakayo, ket ikararaganyo dagiti manguyuyaw ken mangidadanes kadakayo;

“Tapno agbalinkayo nga annak ti Amayo nga adda sadi langit;”⁴

Panangisuro iti Wagas ti Mangisalakán. Daytoy ti umuna nga addang iti panangdadael kadagiti tubeng a mangparnuay iti napalaus a panagpungtot, gura, panagbibingay, ken kinaranggas iti lubong.

“Wen,” mabalín a kunayo, “Natalugodak a mangayat kadagiti kabusorko—no natallugodda met nga aramididen ti kasta.”

Ngem saan a talaga napateg dayta, saan kadi? Datayo ti akinrebbeng para iti bukodtayo a kinadisipulo, ket bassit—no adda man—ti pakainainganna iti panangtrato kadatayo dagiti dadduma. Nalawag a namnamaentayo nga agbalindanto a mannakaawat ken manangngaasi kas kasukat, ngem ti panagayattayo para *kadakuada* ket awan ti pakainainganna kadagiti riknada *kadatayo*.

Nalabit a paluknengento ti panagkagumaantayo a mangayat kadagiti kabusortayo dagiti puspusoda ken mangimpluensia kadakuada para iti pagimbagan. Nalabit a saan. Ngem saan a dayta ti mangbalíw iti panagkumittayo a sumurot ken ni Jesucristo.

Iti kasta, kas miembro ti Simbanan ni Jesucristo, ayatentayo dagiti kabusortayo.

Parmekentayo ti pungtot wenno gura.

Punnuentayo ti puspusotayo iti ayat para iti amin nga annak ti Dios.

Tumulongtayonto a mangbendision kadagiti dadduma ken agserbitayo kadakuada—uray pay dagitay mabalín a “manglalais [kadatayo] ken mangidadanes [kadatayo].”⁵

Ti Pudno a Disipulo

Ti maikatlo a kabsat a babai ti mangibagi iti pudno a disipulo ni Jesucristo. Adda inaramidna a maysa a banag a mabalín a narigat unay nga aramididen: nagtalek isuna iti Apo uray iti oras ti pananglalais ken panagrigrigat. No kaskasano a nagtalinaed isuna iti pammati ken namnama, iti laksid ti pananguyuyaw ken panangkatkatawada iti lawlawna. Nagbiag a siraragsak saan a gapu ta naragsak ti kasasaadna ngem gapu ta *isu* ket naragsak.

Awan ti asino man kadatayo ti nagdaliasat iti biag a saan a nasupiat.

Addaan iti nakaad-adu a puersa nga aggandat a mangyaw-awan kadatayo iti dalan, kasano a makapagtalinaed-tayo a nakatalimudok iti nagloriaan a ragsak a naikari kadagiti napuddno?

Mamatiak a masarakan ti sungbat iti maysa a tagainep iti maysa a propeta rinibribun a tawen ti napalabas. Lehi ti nagan ti propeta, ket nairekord ti tagtagainepna iti napateg ken nakaskasdaaw a Libro ni Mormon.

Iti tagtagainepna, nakita ni Lehi ti nalawa a katalalonan, ket adda idiay ti nakaskasdaaw a kayo, a di kabelaan nga iladawan. Nakitana pay dagiti dadakkel a grupo dagiti tao a mapan nga agturong iti kayo. Kayatda a ramanan ti naimas a bunga daytoy. Nariknada ken nagtalekda a mangtedto daytoy iti naindaklan a ragsak ken manayon a talna.

Adda naillet a dalan nga agturong iti kayo, ket iti bangir adda landok a pagkaptan a nangtulong kadakuada nga agtalinaed iti dalan. Ngem adda pay angep ti kinasipnet a nangpalidem iti panagkitada iti dalan ken iti kayo. Ken nalabit a napegpeggad pay ti napigsa a panagkatkatawa ken pananglalais a naggapu iti dakkel ken nalawa a pasdek iti asideg. Ti makapakellaat, ti pananglalais ti

nangkumbinsir iti sumagmamano a tao a nakadanonen iti kayo ken nakaramanen iti naimas a bunga tapno mabain ken umadayoda.⁶

Nalabit a nagduaduada a ti kayo ket talaga a kas iti kapintas ti impagaruptayo iti naminsan. Nalabit a nagduaduada iti kinapudno ti napadasanda.

Mabalín nga impagarupda a no tallikudanda ti kayo, ad-adda a nalaklaka ti panagbiag. Mabalín a saandan-ton a malais wenno makatawaan pay.

Ket kinapudnona, dagiti tao a manguyuyaw kadakuada kasla dagiti tao a naragsak ken adda iti pagraragsakan. Isu a nalabit a no tallikudanda ti kayo, awaten ida ti kongregasion ti dakkel ken nalawa a pasdek ken mapalapakanda iti pangngeddeng, kinasaririt, ken kinainlubonganda.

Agtalinaedkayo iti Dalan

Ay-ayatek a kakabsat, ay-ayatek a gagayyem, no marigatankayo a kumpet a nairut iti landok a pagkaptan ken magna a sitatalingenngan nga agturong iti pannakaisalakan; no agkedkedkayo gapu iti panagkatawa ken pananglais dagiti dadduma a kasla addaan panagtalek unay; no mariribukankayo kadagiti saludsod wenno doktrina a diyo pay mawatatan; no mariknayo ti liday gapu kadagiti pannakaupay, allukoyenkayo a manglagip iti tagtagainep ni Lehi.

Agtalinaedkayo iti dalan!

Saankayo nga umibbet iti landok a pagkaptan—ti balikas ti Dios!

Ket no padasen ti asino man a pabainankayo iti pannakiranud iti ayat ti Dios, saanyo nga ikankano ida.

Saanyo iti kaano man liplipatan a dakayo ti anak ti Dios; agur-uray dagiti nawadwad a bendision; no masursuroyo nga aramididen ti pagayatanna, maki-pagnaedkayonto manen Kenkuana!⁷

Dagiti kari iti panagdaydayaw ken panangawat ti lubong ket saan a manamna, saan a pudno, ken saan a makapakapnek. Dagiti kari ti Dios ket awan duadua, pudno, ken naragsak—ita ken iti kinaagnanayon.

Awisenkayo a mangibilang iti relihion ken pammati manipud iti

nangatngato a pannirigan. Awan nai-diaya iti dakkel ken nalawa a pasdek a maidasig iti bunga ti panagbiag iti ebanghelio ni Jesucristo.

Kinapudnona, “saan a nakita ti mata, ken saan a nangngeg ti lapa-yag, ken saan a simrek iti puso ti tao, dagiti bambanag nga insagana ti Dios kadagiti agayat kenkuana.”⁸

Nasursurok iti bagik a ti dalan ti kinadisipulo iti ebanghelio ni Jesucristo ket ti dalan nga agturong iti rag-o. Daytoy ti dalan nga agturong iti talged ken talna. Daytoy ti dalan nga agturong iti kinapudno.

Paneknekak a babaen ti sagut ken bileg ti Espiritu Santo, masursuroyo daytoy iti bagiyoy.

Itatta, no agbalin a narigat kadakayo ti dalan, sapay ta makakitakayonto iti pagkamangan ken pigsa kadagiti nakaskasdaaw a timpuyogtayoy iti Simbaan: ti Primary, Young Women, ken Relief Society. Dagitoy ket kasla paginanaan iti dalan, a pakapabaruanyoy iti panagtalek ken pammatiyo para iti panagdaliasat iti masakbayan. Natalged a pagtaengan dagitoy, a pakariknaanyoy a maibilangkayoy ken umawatkayoy iti pangpapigsa iti pakinakem manipud kadagiti kakabsatyo a babbai ken padayoy a disipulo.

Dagiti banag a masursuroyo iti Primary ti mangisagana kadakayo para kadagiti nayon pay a kinapudno a masursuroyo iti young women. Ti dalan ti kinadisipulo a pagnaanyoy kadagiti klaseyoy iti Young Women ti mangiturong iti sinninged ken panagkikinnabsatan ti Relief Society. Iti tunggal addang iti dalan, maik-kankayoy kadagiti nayon a gundaway a mangipakita iti ayatyo kadagiti

dadduma babaen ti panangipakita iti pammati, panangngaasi, panagayat iti pada a tao, saguday, ken panagserbi.

Ti panangpili iti daytoy a dalan ti kinadisipulo ket mangiturongto iti saan pay a naipalgak a kinaragsak ken pannakaragpat ti nadiosan a kababalin.

Saanto nga agbalin a nalaka daytoy. Agkasapulanto daytoy iti kasaya-atan nga adda kadakayo—amin a kinasaririt, kinamanagpartuat, pammati, integridad, pigsa, determinasion, ken ayat. Ngem maysa nga aldaw taldia-penyonto dagiti panagkagumaanyoy, ken ah, agyamankayonto gapu ta nag-talinaedkayoy a natibker, a namatikayoy, ket saankayoy a nayaw-awan iti dalan.

Agultuloykayoy

Mabalin nga adu dagiti bambanag maipanggep iti biag a saanyoy a mapengdan. Ngem iti udina, addaan-kayoy iti bileg nga agpili iti agpada a pagtungpalan ken ti adu a padasyo bayat ti panagdaliasatyo. Dagiti piliyoy saan unay a dagiti kadagiti ti agar-aramid iti pagdumaan iti biag.⁹

Diyo maipalubos a mangpaliday kadakayo dagiti pasamak.

Diyo maipalubos dagitoy a mangpapungtot kadakayo.

Mabalinyo ti agrag-o a dakayoy ti anak a babai ti Dios. Makasarakkayoy iti rag-o ken ragsak iti parabur ti Dios ken iti ayat ni Jesucristo.

Mabalinyo ti agragsak.

Allukoyenkayoy a punnuenyoy ti puspusooyoy iti panagyaman iti nawad-wad ken awan patinggana a kinaimbag ti Dios. Ay-ayatek a kakabsatko a babbai, maaramidyo daytoy! Ikararagko iti amin a panagayat ti kararuak

nga agaramidkayoy iti panggeddeng nga agtultuloy nga agturong iti kayoy biag. Ikararagko a pilienyonto nga ipigsa dagiti timekyoy ket aramidenyoy a nagloriaan a kanta ti panag-daydayaw ti biagyo, nga agrag-o iti maisangbay ti ayat ti Dios, dagiti kinadatdatlag nga inaramid ti Simbaanna, ken ti ebanghelio ni Jesucristo iti lubong.

Ti kanta ti pudno a kinadisipulo ket mabalin a sintunado wenno napigsa unay para iti dadduma. Manipud pay idi punganay ti panawen, kastoyen a talaga.

Ngem para iti Nailangitan nga Amatayoy ken kadagiti agayat ken agdayaw Kenkuana, maysa daytoy a kapatgan ken napintas a kanta—ti kapintasan ken pangpasanto a kanta ti pangsubbot nga ayat ken panagserbi iti Dios ken kadagiti pada a tattao.¹⁰

Ibatik kadakayo ti pammendisionko kas maysa nga Apostol ti Apo a masarakanyoy koma ti pigsa ken tured nga agbiag a naragsak kas anak ti Dios kabayatan ti naragsak a pannagnayoy iti inaldaw iti nagloriaan a dalan ti kinadisipulo. Iti sagrado a nagan ni Jesucristo, amen.

DAGITI NAGADAWAN

1. Kitaen iti 2 Nephi 2:14, 26.
2. Kitaen iti Lucas 15:4–6.
3. Boston College, “Study Finds Intractable Conflicts Stem from Misunderstanding of Motivation,” *ScienceDaily*, Nov. 4, 2014, sciencedaily.com.
4. Mateo 5:44–45.
5. Mateo 5:44.
6. Kitaen iti 1 Nephi 8.
7. Kitaen iti “I Am a Child of God,” *Children’s Songbook*, 2–3.
8. 1 Taqa Corinto 2:9.
9. Kitaen iti “The Most Inspirational Book Quotes of All Time,” pegasuspublishers.com/blog.
10. Kitaen iti Alma 5:26.